

BOSNA I HERCEGOVINA
APELACIJSKI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 96 o P 125478 23 Gž
Brčko, 7.2.2025. godine

Apelacijski sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u vijeću sastavljenom od sudaca Šejle Drpljanin, kao predsjednice vijeća, dr. sc. Roberta Jovića i Srđana Nedića, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja 1) D.P. iz B. i 2) „D.“d.o.o.C., zastupani po opunomoćeniku Draganu Stanišiću, odvjetniku iz Banja Luke, protiv tuženog Biro zelene karte u Bosni i Hercegovini, Sarajevo i umješača na strani tuženog „Adriatic osiguranje“ d.d. Sarajevo, zastupan po opunomoćenici Maji Havel, odvjetnici iz Odvjetničkog društva „Martinović & Partneri“ iz Mostara, radi naknade štete, v.sp. 15.537,36 KM, odlučujući o žalbi tužiteljâ i žalbi umješača na strani tuženog izjavljene protiv odluke o troškovima postupka sadržanoj u stavku IV izreke presude Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 125478 19 P od 22.9.2022. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 7.2.2025. godine donio je sljedeće

R J E Š E N J E

I - Žalba tužitelja D.P. iz B. i „D.“d.o.o.C. se ODBIJA a žalba umješača na strani tuženog „Adriatic osiguranje“ d.d. Sarajevo se djelomično UVAŽAVA i odluka (rješenje) o troškovima parničnog postupka sadržana u stavku IV izreke presude Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 125478 19 P od 22.9.2022. godine PREINAČAVA tako što se tuženi Biro zelene karte u Bosni i Hercegovini, Sarajevo obvezuje da tužiteljima na ime troškova parničnog postupka, umjesto iznosa od 5.582,77 KM, iste naknadi u ukupnom iznosu od 4.212,77 KM u roku od 30 dana od dana prijema ovog rješenja.

II – Obvezuju se tužitelji da umješaču na strani tuženog „Adriatic osiguranje“ d.d. Sarajevo naknade troškove žalbenog postupka u iznosu od 120,20 KM u roku od 30 dana od dana prijema ovog rješenja.

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 125478 19 P od 22.9.2022. godine (u daljnjem tekstu: prvostupanjska presuda) odlučeno je kako slijedi:

„I. OBAVEZUJE SE tuženi Biro zelene karte u Bosni i Hercegovini, Sarajevo, da tužitelju D.P., na ime pretrpljene materijalne štete na opremi isplati iznos od 7.840,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 06.08.2017. godine, kao dana nastanka štete pa do konačne isplate, sve u roku od 30 dana po pravosnažnosti presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

II. OBAVEZUJE SE tuženi Biro zelene karte u Bosni i Hercegovini, Sarajevo da tužitelju „D.“d.o.o.C., na ime pretrpljene materijalne štete za izgubljenu dobit isplati iznos od 7.532,36 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 06.08.2017. godine, kao dana nastanka štete pa do konačne isplate, sve u roku od 30 dana po pravosnažnosti presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

III. Sa viškom tužbenog zahtjeva kao neosnovanim, tužitelj D.P. se odbija.

IV. OBAVEZUJE SE tuženi Biro zelene karte u Bosni i Hercegovini, Sarajevo da tužiteljima nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 5.582,77 KM, sve u roku od 30 dana po pravosnažnosti presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja”.

Protiv odluke (rješenja) o parničnim troškovima sadržane u stavku IV izreke prvostupanjske presude, tužitelji D.P. iz B. i „D.“d.o.o.C. (u daljnjem tekstu: tužitelji) i umješač na strani tuženog „Adriatic osiguranje“ d.d. Sarajevo (u daljnjem tekstu: umješač) pravovremeno su izjavili žalbe, pa tako tužitelj sa prijedlogom da „drugostepeni sud preinači prvostepenu presudu na način da izmijeni dio presude u kome se odlučuje o troškovima postupka te obaveže tuženog da snosi sve troškove postupka“ a umješač sa prijedlogom da „drugostepeni sud preinači Rješenje o troškovima postupka te odbije tužitelje sa zahtjevom za naknadu troškova postupka za sastav odštetnog zahtjeva, sastava opomene pred tužbu i sastav obrazloženog postupka kao nepotrebnim, a time i neosnovanim a tužitelje obaveže da umješaču naknadi troškove žalbenog postupka prema opredijeljenom troškovniku“.

Tužitelji i umješač su dostavili odgovore na žalbe suprotne strane dok je tuženi Biro zelene karte u Bosni i Hercegovini, Sarajevo dostavio podnesak od 26.1.2024. godine kojim ukazuje da su „žalbeni navodi umješača u cijelosti osnovani i tuženi je suglasan sa istima te predlaže da Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine usvoji žalbu umješača na strani tuženog“ pa „s obzirom da radnje umešača imaju puni pravni učinak u odnosu na stranku kojoj se pridružio, radi ekonomičnosti parničnog postupka tuženi nije podnosio posebnu žalbu“.

Nakon što je odluku o troškovima parničnog postupka sadržanu u stavku IV prvostupanjske presude ispitao u smislu odredbe članka 358. u svezi sa odredbama članaka 132. i 341. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“ broj 28/18, u daljnjem tekstu: Zakon o parničnom postupku ili ZPP), ovaj sud je odlučio kao u dispozitivu ovog rješenja iz razloga koji slijede.

Žalba tužitelja nije utemeljena dok je žalba umješača djelomično utemeljena.

Kako proizilazi iz obrazloženja prvostupanjske presude, odluku (rješenje) o troškovima postupka sadržanu u stavku četvrtom izreke, prvostupanjski sud je donio primjenom odredbe članaka „119. i 129.“ Zakona o parničnom postupku, Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 68/05, u daljnjem tekstu Tarifa) kao i Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj 22/04 i 24/04, u daljnjem tekstu: Tarifa) pa je tako na strani

tužitelja utvrdio troškove koji mu pripadaju na teret tuženog (bliže navedene na stranici 10, posljednji pasus obrazloženja prvostupanjske presude) kao i troškove koji mu ne pripadaju (stranica 11, prvi pasus obrazloženja prvostupanjske presude) pa je tako obvezao tuženog da tužiteljima nadoknadi troškove parničnog postupka u ukupnom iznosu od 6.904,09 KM, dok je u odnosu na umješača na strani tuženog, na stranici 11, drugi pasus obrazloženja utvrdio koji troškovi mu pripadaju na teret tužitelja, u konkretnom slučaju iznos od 1.321,32 KM, kao i zbog čega umješaču na strani tuženog ne pripadaju troškovi parničnog postupka „stvorenih odsustvovanjem punomoćnice umješača na strani tuženog iz kancelarije i upotrebom privatnog automobila radi dolaska punomoćnice umješača na strani tuženog na ročišta“ (stranica 11, posljednji pasus obrazloženja ožalbene presude), da bi naposljetku, prema pravilima o procesnom prebijanju a vodeći se djelomičnim uspjehom tužitelja (sa 66,72%) i djelomičnim uspjehom tuženog (sa 33,28%) dosuđene novčane iznose naknade troškova parničnog postupka tužiteljima i tuženom prebio, nalazeći da je tuženi dužan tužiteljima nadoknaditi troškove parničnog postupka u iznosu od 5.582,77 KM.

Tužitelji u žalbi u bitnome navode da se pravila o prebijanju parničnih troškova ne mogu koristiti „kada govorimo o ostalim strankama u postupku pa tako i o umješačima“ jer „umješači nemaju pravo na naknadu troškova parničnog postupka jer umješač nije parnična stranka“ a „ovakav stav zauzima i Ustavni sud BiH koji u apelaciji broj AP 1361/13 naglašava da umješač nije bio stranka u parničnom postupku te da je umješač definisan kao osoba koja ima pravni interes da u parnici koja teče među drugim osobama jedna od strana uspije“ tako da bi „ovakva odluka bila ispravna da je umješač stupio na mjesto tuženog, pa bi mu samim tim i bili dosuđeni troškovi s obzirom na uspjeh u sporu“ a koje pravno rezoniranje prihvata i Vrhovni sud Republike Srpske u „presudi broj 80 o P 054140 19 Rev 2“.

Naime, ovaj sud nalazi da odluka o troškovima parničnog postupka nije dovedena u pitanje navedenim žalbenim navodima tužiteljâ.

Nesporno je i za ovaj sud da je umješač definiran kao osoba koja ima pravni interes da u parnici koja teče među drugim osobama jedna od stranaka uspije (članak 173. stavak (1) ZPP-a). U tom smislu, ovaj sud podsjeća da je odredbom članka 175. stavak (5) Zakona o parničnom postupku regulirano da parnične radnje umješača imaju za stranku kojoj se pridružio pravno djelovanje ako nisu u suprotnosti sa radnjama stranke.

Nastavno na prethodno, valja ukazati da je Građansko-privredni i upravni odjel Apelacijskog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine na sjednici održanoj dana 2.10.2018. godine zauzeo pravno shvaćanje (zavedeno pod poslovni broj 097-o-Su-18/000632) da „ukoliko stranka kojoj se umješač pridružio uspije u parnici tada umješač ima pravo zahtijevati da mu protivna stranka naknadi troškove parničnog postupka, o kojim troškovima sud odlučuje na opredijeljeni zahtjev umješača, a u okviru opštih pravila o naknadi troškova parničnog postupka“ (stavak prvi).

Dakle, ako bi donesena presuda u parnici između određenih stranaka imala izravan ili neizravan pravni učinak i na osobu koja nije stranka, onda ta osoba u

takvom slučaju ima pravo da neposredno sudjeluje u takvoj parnici kako bi mogla štiti svoje interese. To znači da procesna sudbina umješaka, kao treće osobe, u potpunosti ovisi o procesnoj sudbini parnične stranke kojoj se pridružila u postupku. U tom smislu je potrebno i razmatrati zahtjev umješaka za naknadu troškova parničnog postupka, odnosno o utemeljenosti tog zahtjeva odlučiti cijeneći uspjeh stranke u parnici kojoj se umješač pridružio, pa ukoliko je ta stranka uspjela u postupku, onda umješač ima pravo da mu protivna stranka nadoknadi troškove parničnog postupka.

Slijedom navedenog, a kako je umješač na strani tuženog tijekom prvostupanjskog postupka postavio opredijeljen troškovnik, prvostupanjski sud je isti pravno tretirao i u tom smislu, uvažavajući uspjeh tuženog (kome se pridružio), odlučio o potraživanim troškovima parničnog postupka a potom dobiveni iznos, kod toga da tuženi nije dostavljao vlastiti troškovnik, kroz pravila o procesnom prebijanju i spram uspjeha tužitelja i tuženog u ovoj parnici, prebio sa troškovima koje je priznao tužiteljima.

Situaciju ne mijenja ni ukazivanje tužitelja na Odluku Ustavnog suda Bosne i Hercegovine broj AP-1361/13 od 3.3.2016. godine obzirom da je činjenično stanje u predmetu u povodu kojeg je Ustavni sud odlučivao, drugačije nego što je to slučaj u ovom predmetu (u predmetu u kojem je Ustavni sud odlučivao, prvostupanjski sud je odlučio da svaka stranka snosi svoje troškove spram uspjeha parničnih stranaka u konkretnoj parnici uslijed čega je zahtjev umješaka na strani tužitelja za naknadom troškova parničnog postupka odbijen, a koje pravno rezoniranje je drugostupanjski sud potvrdio i u kojim razlozima Ustavni sud nije našao bilo kakvu proizvoljnost sa navodom da „Ustavni sud smatra da bi bilo iluzorno da u okolnostima konkretnog predmeta apelant ostvari više prava od stranke na čijoj je strani učestvovao“ – paragraf 27. odluke), zbog čega pravno rezoniranje Ustavnog suda u tom predmetu na koji se tužitelj poziva u žalbi ne daje temelj za zaključak da „umješač nema pravo na naknadu troškova parničnog postupka jer umješač nije parnična stranka“ nego da, kako to zaključuje Ustavni sud u navedenoj odluci, „umješač praktično dijeli sudbinu one stranke na kojoj strani mu je dozvoljeno miješanje“ pa tako i u povodu ostvarenja prava na naknadu troškova parničnog postupka.

Dalje, kada je u pitanju žalba umješaka kojom odluku prvostupanjskog suda o troškovima postupka dovodi u pitanje kroz žalbenu tvrdnju da prvostupanjski sud nije mogao tužiteljima dosuditi na ime troškova parničnog postupak (i) nagradu za sastav odštetnog zahtjeva, opomene pred tužbu i sastav obrazloženog podneska, jer se radi o „nepotrebnim a time i neosnovanim“ troškovima, ovaj sud žalbu umješaka nalazi djelomično utemeljenom.

Suprotno žalbenom rezoniranju umješaka, troškovi na ime nagrade za sastav odštetnog zahtjeva od 10.6.2019. godine kao i sastava opomene pred tužbu od 18.9.2019. godine, koje je kvalificirani opunomoćenik tužitelja poduzeo prema umješaču (kojeg je tuženi ovlasti da obradi odštetni zahtjev) sa ciljem ostvarenja nadoknade materijalne štete (nastale kao posljedica prometne nezgode) u izvansudskom postupku, su upravo oni troškovi koje ima u vidu odredba članka 117. stavak (1) Zakona o parničnom postupku i kao takvi ulaze u parnične troškove tužitelja, jer se u konkretnom slučaju radilo o neuspjelom pokušaju zaključenja

izvansudske nagodbe, odnosno o troškovima postupka koji su učinjeni povodom postupka, zbog čega iste, kako je to pravilno učinio i prvostupanjski sud, treba priznati tužiteljima, pa kada je to tako, onda se žalba umješača u ovom dijelu ukazuje kao neutemeljena.

Međutim, prvostupanjski sud nije pravilno tarifirao nagradu za sastav opomene po kvalificiranom opunomoćeniku, u kom dijelu umješač žalbom s pravom ukazuje, obzirom da se sukladno članku 2. Tarifni broj 8. Tarife ista dosuđuje u iznosu od 50% od nagrade, u ovom slučaju, određene Tarifnim brojem 2 obzirom da se radi o postupku u procjenjivim stvarima, odnosno u konkretnom slučaju u iznosu od 526,50 KM (300 bodova x 2,00 KM + 50% na ime uvećanja za zastupanje dvije stranke + 17% PDV x 50%), slijedom čega se žalba umješača u ovom dijelu (visina nagrade za sastav opomene) ukazuje kao utemeljena.

Također, utemeljeno umješač dovodi u pitanje pravilnost i zakonitost odluke o troškovima prvostupanjskog suda onim navodom da nije bilo mjesta dosuđenju tužiteljima troška na ime nagrade za sastav podneska od 22.9.2022. godine kojim su tužitelji konačno opredijelili tužbeni zahtjev i koji je kao takav uložen na ročištu za glavnu raspravu održanu dana 22.9.2022. godine, obzirom da i ovaj sud, jednako kao i umješač, cijeni da se radi o radnji koju su tužitelji, putem svog kvalificiranog opunomoćenika, nesmetano mogli usmeno obaviti i na samom ročištu za glavnu raspravu (urediti tužbeni zahtjev nakon provedenih vještačenja), pa kako je sačinjavanje pismenog podneska kojim se uređuje tužbeni zahtjev trošak koji nije bio potreban za vođenje parnice, to tužiteljima ne pripada pravo na nadoknadu istog u smislu odredbe članka 121. stavak (1) ZPP-a.

Stoga, a kako se žalbom umješača ne pobija pravilnost tarifiranja i obračuna troškova koje je prvostupanjski sud utvrdio u preostalom dijelu i kod toga da je umješač sa uspjehom doveo u pitanje odluku prvostupanjskog suda o troškovima postupka u dijelu visine nagrade za sastav opomene kao i da nije bilo mjesta dosuđenju tužiteljima troškova na ime nagrade za sastav podneska od 22.1.2020. godine po kvalificiranom opunomoćeniku, ukupan iznos troškova prvostupanjskog parničnog postupka na koji tužitelji imaju pravo na teret tuženog u konačnici iznosi 4.212,77 KM.

Imajući u vidu navedeno, a kako je umješač u ovom žalbenom postupku samo djelomično uspio, to se uspjeh umješača, spram visine pobijanog dijela (v. sp. 3.159,00 KM) u ovom žalbenom postupku ima kvantificirati u procentu od 50%, pa kada je to tako onda umješaču pripada i trošak na ime pristojbe na žalbu u iznosu od 50,00 KM (50% od 100,00 KM - Tarifni broj 1. točka 13. Zakona o sudskim pristojbama), kao i nagrada za sastav žalbe u iznosu od 70,20 KM sa uključenim PDV-om (50% od 140,40 KM - članak 13. stavak (5) točka d) Tarife), odnosno sve ukupno 120,20 KM, za razliku od zahtjeva umješača za naknadu troškova žalbenog postupka na ime sastava odgovora na žalbu, koji ovaj sud, primjenom odredbe članka 131. a u svezi sa odredbom članka 121. stavak (1) Zakona o parničnom postupku cijeni neutemeljenim, budući da odgovor na žalbu, uvažavajući njegov sadržaj, pa samim tim i trošak koji je prouzrokovao, nije bio nužan za zaštitu prava umješača u ovoj parnici.

Slijedom navedenog, a kako ne stoje žalbeni navodi kojima je tužitelj dovodio u pitanje odluku prvostupanjskog suda o troškovima prvostupanjskog postupka, valjalo je žalbu tužitelja, primjenom odredbe članka 357. stavak (1) točka b) ZPP-a odbiti kao neutemeljenu, a žalbu umješaka, na temelju odredbe članka 357. stavak (1) točka c) ZPP-a, djelomično uvažiti i rješenje o troškovima parničnog postupka sadržano u stavku IV izreke prvostupanjske presude preinačiti, odnosno odlučiti kao u stavku I dispozitiva ovog rješenja, a tužitelje sukladno odredbi članka 121. stavak (1) a u svezi sa člankom 120. stavak (2) ZPP-a, obvezati da umješaku nadoknade troškove žalbenog postupka u iznosu od 120,20 KM na način kako je to odlučeno stavkom II dispozitiva ovog rješenja.

PREDSJEDNICA VIJEĆA

Šejla Drpljanin